

راهنمای انتخاب مجله مناسب برای چاپ مقاله

همان اندازه که نگارش مقاله علمی می-تواند دشوار باشد، انتخاب مجله مناسب برای چاپ آن نیز سخت است. شما باید موارد مختلفی را برای انتخاب یک ژورنال در نظر بگیرید تا نه تنها مانع رد شدن مقاله علمی خود شوید بلکه مقاله-تان را در ژورنالی چاپ کنید که اعتبار و ارزش کار تحقیقاتی-تان را بالاتر-ببرد.

روش‌های مختلفی برای انتخاب مجله مناسب وجود دارد. برخی معتقدند که اگر بعد از انتخاب موضوع بدانید در چه مجله‌ای اثرتان را چاپ خواهید کرد، روند نگارش برای‌تان ساده‌تر خواهد شد. یعنی پیشنهاد این دسته از افراد به شما این است که ابتدا بعد از مشخص شدن موضوع-تان، مجله مناسب را شناسایی کنید و بعد بنا به چارچوب‌ها و چشم‌اندازهای آن مجله، کار خود را آغاز کنید. در این صورت، زمان زیادی از شما در فرایند انتشار مقالات-تان صرفه‌جویی می‌شود.

البته این هم یک راه و روش است. روش‌های مختلفی برای تصمیم‌گیری درباره مجله مناسب برای انتشار مقالات وجود دارد که در ادامه نکات لازم برای انتخاب را با شما در میان گذاشته‌ایم.

فهرست محتوا

چگونه یک ژورنال برای چاپ مقاله انتخاب کنیم؟

اهداف و دامنه فعالیت ژورنال را بررسی کنید

مقالات مشابه منتشرشده در ژورنال‌ها را بررسی کنید

محدودیت‌های هر ژورنال را بشناسید

ضریب تاثیر (Impact Factor) ژورنال مورد نظرتان را بشناسید

زمان انتشار مجله را در نظر بگیرید

تعداد انتشار مجلات در طول هر سال را هم بدانید

هزینه چاپ مقاله در هر ژورنال را بدانید

علاقه خوانندگان مجله را دریابید

نرخ پذیرش مقاله را قبل از ارسال بدانید

دقت کنید که مجله در لیست سیاه قرار نداشته باشد

به مجلات رایگان نیم‌نگاهی داشته باشید

به هیئت داوران مجلات و تحریریه آنها دقت کنید

وبسایت‌های راهنما برای یافتن مجلات مناسب

DOAJ

Elsevier Journal Finder

Find My Journal

Scopus

Think Check Submit

Springer Journal Suggester

چگونه یک ژورنال برای چاپ مقاله انتخاب کنیم؟

در سطح اینترنت، وبسایت‌هایی وجود دارد که می‌توانند مقالات علمی را ارزیابی کنند و بنا به برخی شاخص‌ها مانند موضوع، مجلات مناسب را به آنها پیشنهاد بدهند. اینکه دقت چنین چیزی بالا باشد یا خیر، کاملاً مشخص نیست. اما در هر حال، چنین امکانی برای نویسندگان مقاله وجود دارد.

از جمله این پایگاه‌ها می‌توان به وبسایت چین (JANE) اشاره کرد. علاوه بر این، مراجعه به وبسایت ژورنال‌های مناسب و معتبر و بررسی بخش «اطلاعات» برای اینکه دریابید تا چه اندازه فضا و چشم‌انداز مجله به تحقیقاتان نزدیک است هم روش دیگری برای انتخاب ژورنال مناسب خواهد بود. در ادامه به تعدادی از عناصری که می‌توانید در مسیر انتخابتان در نظر بگیرید هم اشاره شده است:

اهداف و دامنه فعالیت ژورنال را بررسی کنید

این را به یاد داشته باشید، ارسال مقاله برای ژورنال اشتباه موجب رد شدن مقاله علمی شما می‌شود. بنابراین قبل از اینکه مقاله تان را ارسال کنید بررسی کنید که آیا موضوع مقاله‌تان در دامنه موضوعات ژورنال مورد نظر قرار می‌گیرد یا خیر.

این اطلاعات را می‌توانید در وبسایت مجله و اطلاعاتی که درباره آن نوشته شده است به راحتی پیدا کنید یا سایر مقالاتی که در مجله چاپ شده است را بررسی کنید تا ببینید اغلب شامل چه موضوعاتی بوده‌اند.

شناخت مخاطب هدف هم از جمله اقداماتی است که در فرایند انتخاب ژورنال مناسب باید در نظر بگیرید. از خودتان پرسید که کدام گروه از مخاطبان از این مقاله بیشترین میزان استقبال را به عمل می‌آورند؟ موضوع مقاله برای چه مخاطبانی جذاب‌تر از سایرین خواهد بود؟ محتوای مقاله، بیشتر حالت فرضیه‌سازی و تئوریک دارد یا از نظر عملی هم قابلیت اجرای آن پیش‌بینی می‌شود؟ به میزان عمومی بودن نتایج تحقیقاتان هم دقت داشته باشید.

برای مثال باید ببینید که آیا موضوعی که نگارش کرده‌اید به یک زمینه کلی و عمومی در رشته‌تان می‌پردازد یا به شکلی تخصصی حول یک بخش خاص از رشته تحصیلی‌تان نوشته شده است. آیا تکنیک خاصی را مطرح کرده‌اید؟ این پرسش‌ها و تلاش برای شناخت مخاطب و چشم‌انداز مجله باعث می‌شود تا دید دقیق‌تری نسبت به وضعیت خود و مخاطبان‌تان پیدا کنید و در نتیجه، انتخاب بهتری هم برای انتشار کارتان داشته باشید.

مقالات مشابه منتشرشده در ژورنال‌ها را بررسی کنید

پس از اینکه چند ژورنال متناسب با موضوع مقاله‌تان پیدا کردید، کلمات کلیدی یا عنوان مقاله خود را در آنها جستجو کنید تا ببینید پیش از شما کسی مقاله‌ای با چنین موضوعی ارائه کرده است یا خیر. ۳ الی ۵ مقاله‌ای را پیدا کنید که طی ۵ سال گذشته در این ارتباط در ژورنال چاپ شده است. ببینید آیا این مقالات از نظر کیفی از مقاله شما برتر هستند یا خیر.

مثلا اگر تحقیق شما به روی ۵۰ نفر انجام گرفته و مقاله- این مجله تحقیقی به روی ۳۰۰ نفر انجام شده است، احتمال اینکه مقاله‌تان برای مجله جذاب نباشد بسیار زیاد خواهد بود. با این کار، دید خوبی نسبت به آینده و سرنوشت مقاله‌تان در مجله مذکور به دست می‌آورد.

محدودیت-های هر ژورنال را بشناسید

سابقیت مقاله برای مجله-ای که متناسب با موضوع تحقیق‌تان نیست، فقط زمان‌تان را می‌گیرد و در نهایت مقاله شما رد خواهد شد. مثلا ممکن است یک ژورنال مقالاتی که گزارشات موردی هستند را چاپ نکنند، در این صورت اگر شما بهترین اطلاعات را نیز در مقاله بررسی موردی یا Case Report انجام داده باشید باز از طرف این ژورنال رد خواهید شد.

بهتر است بخش مربوط به «اطلاعاتی برای نویسندگان» یا «Information for Authors» را چک کنید تا ببینید ژورنال مد نظر شما چه محدودیت-هایی دارد. این محدودیت می‌تواند مربوط به تعداد لغات نیز باشد.

مثلا اگر نوشته شما ۷۰۰۰ کلمه باشد و مجله-ای فقط مقالات ۴۰۰۰ کلمه-ای چاپ کند باز هم کارتان بی‌نتیجه خواهد ماند. پس بهتر است با محدودیت‌ها و الزامات هر مجله علمی به خوبی آشنایی داشته باشید. طول مقاله و حجم آن، تعداد نمودارها و اشکالی که می‌توانید در آن به کار ببرید، شکل ارجاعات و قرار دادن منابع و ویژگی‌های فنی و ظاهری هر مقاله در هر مجله هم قواعد و اصول خود را دارد که باید به آن دقت کنید.

گاهی رعایت نکردن همین نکات که با محتوای مقاله‌تان هیچ ارتباطی ندارند باعث می‌شود تا یک ژورنال علمی از انتشار کارتان سرباز بزند.

ضریب تاثیر (Impact Factor) ژورنال مورد نظرتان را بشناسید

ضریب تاثیر، اعتبار یک مجله را نشان می‌دهد که این اعتبار را از مقالاتی که به چاپ رسانده کسب می‌کند.

هر چه اعتبار مقالات قدیمی، بالاتر باشد و هنوز اطلاعات مقالات قدیمی در پژوهش‌های جدید مورد استفاده قرار بگیرد، ضریب تاثیر این ژورنال بالاتر است و اعتبار بیشتری دارد. بنابراین با دانستن ضریب تاثیر یک مجله، می‌توانید مجلاتی را انتخاب کنید که اعتبار بیشتری دارند و با این کار به مقاله و رزومه خودتان ارزش و اعتبار بیشتری ببخشید.

البته ضریب تاثیر یا همان ایمپکت فکتور تنها معیاری نیست که می‌توانید به آن اعتماد کنید. زیرا درباره ارزش این ضریب در دنیای آکادمیک، مجادلات بسیاری وجود دارد. پس اگرچه توجه به ضریب تاثیر یک ژورنال مهم است اما لزوما نباید فقط آن را در نظر بگیرید.

عوامل متعددی وجود دارد که باید به آنها توجه کنید. ضمن اینکه یادتان باشد که اعتبار یک مجله در محافل علمی صرفا از روی بالا بودن ضریب تاثیر مشخص نمی‌شود. یعنی اهل فن، آن‌قدرها هم برای این معیار سر و دست نمی‌شکنند. دلیل این است که بالا بودن ضریب تاثیر تا حد زیادی وابسته به افزایش سایتیشن مقالات است و این می‌تواند آماری ارائه دهد که لزوما نشانه ارزشمندی مقالات نیست.

زمان انتشار مجله را در نظر بگیرید

اگر می‌خواهید مقاله علمی شما خیلی سریع چاپ شود باید در نظر بگیرید که انتشار مجله مورد نظرتان به چه شکل است. آیا مجله به صورت هفتگی چاپ می‌شود یا ماهانه.

این می‌تواند به شما کمک کند مجله‌ای را انتخاب کنید که هر هفته منتشر می‌شود و احتمال چاپ سریع‌تر مقاله شما در آن وجود دارد. در بخش اطلاعات هر ژورنال به مدت زمان چاپ مقاله هم دقت کنید تا برنامه‌ریزی‌های بهتری برای نشر کار علمی‌تان داشته باشید.

تعداد انتشار مجلات در طول هر سال را بدانید

باید ببینید که مجله موردنظرتان برای چاپ مقاله، چند بار در سال منتشر می‌شود. هر چقدر که تعداد دفعات چاپ مجله بیشتر شود، احتمال پذیرش شما هم افزایش پیدا خواهد کرد. اگر مجله‌ای فقط یک یا دو بار در سال منتشر شود، موفقیت‌تان برای دریافت پذیرش بسیار اندک‌تر از زمانی خواهد بود که مجله منتخب‌تان حدود ۱۰ بار در سال عرضه می‌شود.

هزینه چاپ مقاله در هر ژورنال را بدانید

چاپ مقالات در نشریات علمی مختلف گاهی همراه با پرداخت هزینه است و این هزینه می‌تواند مبالغ متنوع و مختلفی داشته باشد. پس باید قبل از درخواست انتشار مقاله‌تان به این موضوع هم دقت داشته باشید.

هزینه‌ها از چند صد دلار برای ژورنال‌های اوپن‌اکسس (open access) تا حدود چند هزار دلار برای نشریات چاپی متغیر هستند. گاهی اوقات، موسسه یا دانشگاهی که به آن تعلق دارید، هزینه چاپ مقاله در مجلات علمی را می‌پردازد اما گاهی هم برای انتشار باید خودتان دست به جیب شوید.

علاقه خوانندگان مجله را دریابید

هدف شما نه تنها چاپ شدن مقاله‌تان در یک مجله معتبر است بلکه خوانده شدن آن نیز از اهمیت بالایی برخوردار است. برای اینکه ببینید خوانندگان این مجله تا چه حد به مقاله شما علاقه‌مند هستند به فهرست «بیشترین دانلودها» (Most Downloaded) و «بیشترین ارجاع شده» (Most Cited) این مجله نگاه کنید.

اگر فکر می‌کنید مقاله شما در دامنه موضوعات این مقالات قرار می‌گیرد، می‌توانید اطمینان بیشتری داشته باشید که در صورت چاپ شدن، مقاله علمی شما هم خوانده خواهد شد.

نرخ پذیرش مقاله را قبل از ارسال بدانید

نرخ پذیرش مقالات را هم در نظر بگیرید و ببینید که شانس‌تان برای موفقیت در انتشار مقاله در یک مجله چقدر است. این نرخ و شانس را چطور می‌توان پیدا و براساس‌شان تصمیم‌گیری کرد؟ واقعیت این است که عوامل مختلفی روی نرخ پذیرش اثرگذارند.

برای مثال، مجلات رایگان معمولاً مقالات بیشتری را در طول فعالیت سالانه‌شان پذیرش می‌کنند. اما مجلاتی که هزینه نسبتاً زیادی دریافت می‌نمایند، سراغ جذب مقالات پرتعداد نمی‌روند. میزان تخصصی بودن مجلات هم روی نرخ پذیرش اثرگذار است.

به این ترتیب که هر چقدر میزان حرفه‌ای و منحصر‌بودن عناوین یک مجله به زمینه‌ای خاص بیشتر باشد، امکان و احتمال پذیرفته شدن اثرتان در آن هم کمتر می‌شود.

دقت کنید که مجله در لیست سیاه قرار نداشته باشد

یکی از مهم‌ترین نکاتی که باید در ارسال مقاله به ژورنالی خارجی در نظر بگیرید، قراردادن آن در لیست سیاه وزارت علوم است. پس همیشه قبل از اینکه تصمیم بگیرید، اثرتان را به یک ژورنال بفرستید، بهتر است که بلک‌لیست یا همان فهرست ممنوعه وزارت علوم را مرور کنید تا بعداً به دردسر دچار نشوید.

به مجلات رایگان نیم‌نگاهی داشته باشید

یادتان باشد که اگر مجله‌ای پولی نباشد، احتمال اینکه از سوی افراد بیشتری خوانده و مرور شود هم بالاتر می‌رود. پس لازم است که در انتخاب مجله مناسب برای ارسال مقالات خود به مجلات بین‌المللی رایگان نگاهی کنید و ببینید که کدام برایتان مناسب‌تر است و در صورت تایید شدن آنها، مقاله‌تان را بفرستید. در این صورت، شانس بیشتر دیده‌شدن و دریافت استنادات بیشتر به مقاله‌تان هم بالا می‌رود.

به هیئت داوران مجلات و تحریریه آنها دقت کنید

زمانی که می‌خواهید مقاله‌تان را به یک ژورنال ارسال کنید، به اعضای تحریریه و سردبیری آن هم دقت داشته باشید. اگر افرادی خبیره و ماهر در مجله حضور داشته باشند، احتمالاً نگاهی موشکافانه‌تر به متن‌تان خواهند داشت و فقط در صورت برخورداری اثر از کیفیت علمی لازم امکان تایید آن وجود خواهد داشت. برخی معتقدند که نظرات و نقدهایی که افراد خبیره و معروف در هر رشته به کارتان وارد می‌کنند، بسیار ارزشمند است و می‌تواند سرنخ‌هایی برای بهتر شدن در اختیارتان قرار بدهد. پس حتی اگر در مقابل ارسال اثرتان به یک مجله با پاسخ منفی هیئت داوران روبه‌رو شدید، نرنجید و سعی کنید که از نکاتی که به شما گفته شده، در راستای بهبود محتوای خود بهره ببرید.

وبسایت‌های راهنما برای یافتن مجلات مناسب

سایت‌ها و پایگاه‌هایی وجود دارند که به شما در یافتن مجلات مناسب برای ارسال مقالاتتان کمک می‌کنند. در ادامه به معرفی تعدادی از آنها پرداخته‌ایم:

DOAJ

اگر می‌خواهید با مجلاتی که دسترسی آزاد دارند، آشنا بشوید باید سری به این پایگاه بزنید. دوآج یا راهنمای مجلات دسترسی آزاد به افزایش مشاهده‌پذیری، شهرت و دسترسی ژورنال‌های مختلف کمک می‌کند. مجلاتی در این پایگاه نمایه می‌شوند که معیارها و استانداردهای کیفی موردنظر دوآج را داشته باشند. پایگاه مذکور متعلق به دانشگاه لوند سوئد (Lund) است و بالغ بر ۱۲ هزار مجله با دسترسی آزاد را در خود نمایه کرده است.

Elsevier Journal Finder

با مراجعه به این وبسایت هم می‌توانید مجلات متناسب با موضوع مقاله‌تان را شناسایی کنید و اطلاعات خوب درباره هر ژورنال به دست آورید. برای مثال، اطلاعاتی در خصوص ضریب‌تأثیر، مدت‌زمان لازم برای پذیرش مقاله و حتی درصد پذیرش مقالات بنا به آمارهای قبلی هم در این پایگاه در اختیارتان قرار خواهد گرفت.

Find My Journal

این وبسایت به شما کمک می‌کند تا مجله‌ای متناسب با مقاله‌تان پیدا کنید. کافی است که عنوان و چکیده مقاله‌تان را به این سایت بدهید تا موتور جست‌وجویش برایتان مجلاتی مناسب و مرتبط با محتوایتان را پیدا کند.

Scopus

اسکوپوس از بزرگ‌ترین پایگاه‌هایی است که می‌توانید در آن مقالات مختلف و کتب گوناگون را پیدا کنید. کافی است که عنوان مقاله‌تان را در پایگاه اسکوپوس جست‌وجو کنید تا مقالاتی مشابه را در اختیارتان بگذارد و به شما نشان بدهد که کدام مجلات پذیرای مقالاتی از جنس و موضوع محتوای شما هستند.

Think Check Submit

این پایگاه هم گزینه مناسبی برای یافتن مجلات است. رویکرد این سایت به انتخاب مجلات برای انتشار محتوا بسیار جالب است. روند در آن، از این قرار است که ابتدا شما باید بدانید که چه مجله‌ای برای کارتان مناسب است و بعد دست به جست‌وجو بزنید. در واقع، شما در فضای این پایگاه معیارهایی را برای انتخاب ژورنال در نظر می‌گیرید و بعد سایت گزینه‌های متناسب با خواسته و نیازتان را معرفی می‌کند. در مرحله بعدی باید به بررسی گزینه‌های موجود بپردازید و ببینید که با کدامیک به نتیجه می‌رسید و امکان چاپ مقاله برایتان در آن مقدور خواهد بود.

Springer Journal Suggester

با مراجعه به وبسایت اشپرینگر هم می‌توانید دست به جست‌وجوی ژورنال مناسب در میان مجلاتی بزنید که تحت پوشش این پایگاه معروف و غنی هستند. در اشپرینگر باید بخشی از چکیده مقاله‌تان را وارد کنید تا دست به جست‌وجوی گزینه‌ای مناسب برایتان بزند. در این پایگاه فیلترهایی برای در نظرگرفتن یا ننگرفتن ویژگی‌هایی مانند ضریب‌تأثیر یا دسترسی آزاد مجلات هم وجود دارد.

در آخر

انتخاب ژورنال معتبر برای چاپ مقاله شاید در نگاه اول سخت به نظر برسد اما اگر تمام نکات گفته شده را رعایت کنید و عجله‌ای برای چاپ مقاله‌تان نداشته باشید می‌توانید یک مجله خوب که متناسب با موضوع مقاله‌تان است به راحتی پیدا کنید و با این کار نه تنها احتمال رد شدن مقاله کاهش می‌یابد بلکه می‌توانید نسبت به خواننده شدن آن نیز اطمینان حاصل کنید.